

- Baranowski, R. 1976. Några för Sverige nya skalbaggar. – Ent. Tidskr. 97: 117–123. – 1977. Intressanta skalbaggsfynd. 1. – Ent. Tidskr. 98: 11–28.
- Kronblad, W. 1975. Anteckningar om vedskalbaggar i Småland. – Ent. Tidskr. 96: 63–64.

- Palm, T. 1968. Svensk Insektafauna 51. Kortvingar, häfte 5. – Stockholm.
- Silfverberg, H. 1979. Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae. – Helsingfors.

Recension

Mehlhorn, H. & Pierkarski, G., 1981. *Grundriss der Parasitenkunde/Parasiten des Menschen und der Nutztiere*. XII + 268 sid., 81 planscher och 19 tabeller. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart. ISBN 3-437-20238-3. Pris DM 24,80.

Boken ingår i undervisningsserien Uni-Taschenbücher och som namnet säger har den pocketbokens format. Papperskvaliteten är dock väsentligen högre än vad som är vanligt i sådana böcker och ryggen är så gediget limmad att den närmast kan jämföras med telefonkatalogens kvalitet. Båda författarna har internationellt rykte som skickliga parasitologer. De har gjort betydande insatser inom protozoforskningen, men deras forskningserfarenhet sträcker sig även utanför denna djurgrupp.

Bokens första kapitel är en niosidig introduktion, där man diskuterar begreppet parasitism och definierar terminologin. På följande 233 sidor behandlas i systematisk ordning viktigare djurgrupper där det förekommer parasiter hos människa och högre djur. Till protozoerna anslås 72 sidor, maskgrupperna behandlas på 107, spindeldjuren på 14 och till insekterna reserveras 34 sidor. Boken avslutas med en kort litteraturförteckning (6 sid.), en avdelning med övningsfrågor (7 sid.), samt register.

Parasitgrupperna presenteras mycket elementärt, men så viktiga sjukdomsalstrare som exempelvis sömnsjukeparasiter, malariaparasiter och filarier behandlas ändå så pass utförligt, att man får klart begrepp både om parasitens livsbedingungen och effekten av parasitism. Den systematiska indelningen är för flertalet grupper identisk med modern uppfattning. Inom grupper där det råder stor oenighet tillämpas den konventionella indelningen. Texten är saklig och koncentrerad, något som ofta utmärker tyskspråkiga böcker, och sidorna är luftiga och överskådliga. Illustrationerna består dels av streckteckningar dels av fotografier. Teckningarna gör ett rätt

tråkigt intryck, men de är klara och visar väsentligheter. Fotografierna, huvudsakligen elektronmikroskopiska bilder, är av mycket hög klass.

Svepelektronmikroskopi har använts både för att visa parasiternas habitus och för närgångna detaljer.

Givetvis kan inte en bok av detta format på något sätt ge en fullständig täckning och för inte så få grupper hade man önskat en fylligare behandling. Att anslå en sida till ciliater innebär i praktiken att man hoppar över gruppen. Inom sarkosporidierna används den nomenklatur som Mehlhorn varit med om att skapa. Den har förorsakat mycken irritation och diskussion i den internationella nomenklaturkommittén. Då denna emellertid inte tycks vara i stånd att lösa dessa verkligt besvärliga nomenklaturproblem med nu gällande regler, förefaller det ändå troligt att den namngivning som tillämpas här i framtiden kommer att accepteras. På bokens minuskonto får läggas den magra litteraturlistan. Här saknas många viktiga översiktsarbeten.

Kan då en entomolog ha någon glädje av den här boken? Ja, men inte i första hand för den korta beskrivningen av loppor och mygg och andra stickande otrevligheter. Värdet ligger i stället i presentationen av de parasiter som vektorinsekter sprider. Det är inte ovanligt att entomologer har ganska dimmiga begrepp om de insektspridda parasiterna. Ofta baseras deras kunskaper på framställningen i en halvsekel gammal lärobok i medicinsk entomologi, där pennan dessutom förts av en entomolog. I denna bok presenteras parasiterna av parasitologer och det göres på ett sätt som överensstämmer med de senaste vetenskapliga rönen. Visst kan man förvärva gedignare läroböcker i parasitologi, men då till en helt annan kostnad. Mig veterligen kan man inte i några andra böcker i den här prisklassen finna en tillnärmelsevis så modern och sakkunnig framställning.

Ronny Larsson